

Organizujeme porady s predmetovou komisiou dejepisu.

Cieľom predkladaného materiálu je poskytnúť pedagogickej verejnosti základnú orientáciu o problematike národnooslobodzovacieho boja. Učiteľom hlavne predmetovej komisie dejepisu ponúkame stručný prehľad rokov 1938 až 1945 návrhy metodického prístupu v rámci vyučovania v škole. Materiál predstavuje teoretický a metodický zdroj inšpirácie pre učiteľov pri príprave na vyučovanie dejepisu pátrame po minulosti druhej svetovej vojny. Primárne je určený na využitie pri práci so žiakmi deviatich ročníkov základných škôl, stredných školách a gymnáziách.

Materiál je rozdelený na tri časti:

1. Časová os – prierez najdôležitejších udalostí rokov 1938 až 1945
2. Represálie na Slovensku – vypálené obce na východnom, strednom a západnom
3. Koncentračné tábory, tábory smrti a zberné, pracovné tábory.

Keď chceme viesť mladých k tomu, aby chápali, kam môže dospieť extrémizmus je potrebné ich viesť a učiť tolerancii. Celé stáročia platí, že z knihy má človek vedieť čítať sám, čím chcem zdôrazniť, že budúci úspech závisí od vzdelania. S potešením, sme prijali správu, že rezort školstva vydal odporúčanie stredným školám, aby od septembra začali robiť pre žiakov exkurzie do bývalých koncentračných táborov a navštevovali aj mestá a obce, ktoré zasiahli fašistické zverstvá. Víťame odporúčanie, ale zároveň poukazujeme, že sa dá urobiť ešte viac, aby sa mladí poučili z holokaustu a ďalších ohavných vojnových zločinov a tiež silnejšie pochopili, kam až môže dospieť nenávisť, a, naopak, aký význam má tolerancia. Za úvahu stojí, či by sa do exkurzií mali zapojiť aj základné školy, ktorým dokument ministerstva nie je určený. Odporúčanie ministerstva sa zmieňuje aj o besedách s pamätníkmi vojnového prenasledovania a násilia, vyslovene však nespomína tých, čo nezištne sa pričínili a zachránili nás tak pred takmer istou smrťou a porobou. A tu si myslím, že by mal zaujať svoje miesto SLOVENSKÝ ZVÄZ PROTIFAŠISTICKÝCH BOJOVNÍKOV a v širšej miere vysvetľovať význam SNP a jeho odkaz pre nasledujúce generácie. Veríme, že rezort regionálneho školstva, ale i samotné školy si nás viac všimnú pri napĺňaní tohto odkazu, máme ešte žijúcich príbuzných statočných zosnulých hrdinov, ktorí vedia prerozprávať príbehy.

Uvedomujúc si zákonitosti vývoja a zvyšovaní priemerného veku našej členskej základne SZPB, o to naliehavejšie vystupuje do popredia v činnosti našich základných organizácií, ale aj oblastných výborov práca s mladou generáciou. Plne to chápe aj Ústredná rada SZPB, jej predsedníctvo a vedenie zväzu. Preto medzi prvými inštitúciami, s ktorými nadviazala rozhovory, bolo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Teda inštitúcia, ktorá po rodine má k výchove mladej generácie najbližšie. Možno konštatovať, že zmluva o spolupráci Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR so Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov, ktorá je podpísaná predstaviteľmi zmluvných strán, nám otvára široké možnosti pre naše pôsobenie na základných a stredných školách pri vzdelávaní študentov a žiakov, najmä v oblasti uchovania demokratického a humanistického odkazu protifašistického odboja, prezentácie významných osobností a udalostí národnooslobodzovacieho boja, osobitne Slovenského národného povstania. Zároveň umožní účinnejšie pôsobiť pri výchove proti extrémnym hnutiam, ako sú neonacizmus, neofašizmus, rasizmus, nacionalizmus, šovinizmus, antisemitizmus, xenofóbia a neoludáctvo.

Samozrejme, nemôžeme opomenúť úsilie za zachovanie mieru a účinné pôsobenie proti vojnám a vojnovým konfliktom. Osobitná pozornosť v zmluve je venovaná oblasti

spolupráce pri príprave a organizovaní podujatí v rámci spomienkových osláv k výročiu SNP a výročiu víťazstva nad fašizmom, oslobodenia Slovenska a ukončenia druhej svetovej vojny v Európe. Preto po prijatí tejto zmluvy záleží už len na nás, ako sa nám bude dariť ju naplniť. Je jasné, že táto forma nie je dostačujúca na vysvetlenie si cieľov tejto zmluvy, preto je potrebné sa osobne stretnúť s predmetovou komisiou dejepisu okresného významu aj s predstaviteľmi našej komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou a vysvetliť si podrobnejšie vyhodnotenie tejto zmluvy o spolupráci, resp. ďalšie možnosti vzájomnej spolupráce k vlastenectvu a láske k vlasti. Na tejto vzájomnej porade, ktorú odporúčame vykonať v mesiaci február, marec s týmto programom:

1. otvorenie
2. Informácia o súťaži „Medzníky 2.svetovej vojny“
3. Propozície, organizačný poriadok, tézy, testy
4. Prednáška bojové akcie druhej svetovej vojny v regióne
5. Záver

Na túto problematiku bola prisľúbená pomoc zo strany ministerstva, i štátneho pedagogického úradu, ale bolo i odporúčanie na okresné úrady so sídlom kraja na vedúceho odboru školstva, ktorí budú o tom informovaní a doriešia užšiu spoluprácu s metodikmi pre školy na mestských úradoch

Ing. Norbert Lacko